

รายงานผลการพัฒนาด้านสมรรถนะและความต้องการพัฒนาตนเอง (สายวิชาการ)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดย ผศ. ดร. นภาพรรณ อาษาเพชร

ในรอบที่ผ่านมาข้าพเจ้าได้พัฒนาสมรรถนะตนเอง ๒ ด้านคือ ๑.สมรรถนะประจำกลุ่มงานทักษะด้านการสอน โดยการศึกษาความรู้หรือหัวข้อต่างๆ ที่สนใจ ซึ่งวิธีการพัฒนาได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง (S) และการฝึกอบรม/ ประชุมปฏิบัติการ (T) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ได้รับความรู้และนำมาใช้กับการทำงานและ ๒.สมรรถนะด้านการบริหาร (กรรมการหลักสูตร) การบริหารจัดการ วิธีการพัฒนาได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง (S) การฝึกอบรม/ ประชุมปฏิบัติการ (T) และการศึกษาดูงาน (F) โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ใช้ประกอบการบริหารหลักสูตร รายละเอียดต่างๆ มีดังนี้

๑.การพัฒนาทักษะด้านการสอน ข้าพเจ้าได้ชมคลิปวิดีโอการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ “เลี้ยงลูกแข่งกับสื่อ พ่อแม่ยุคใหม่ เข้าใจดิจิทัล” ซึ่งจัดโดยคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2566 สรุปผลการของเสวนาพบว่าการใช้สื่อของเด็กยุคนี้ทำให้เด็กมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สืบเนื่องจากสื่อสารผ่านสื่อใหม่ทำให้เด็กต้องแข่งขันกับคนในวัยเดียวกัน ดังนั้นเด็กจึงต้องรู้เท่าทันเทคโนโลยี

อินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดียเช่น YouTube เป็นประตูเปิดสู่โอกาสทำให้คนได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์และอันตรายเช่น ใช้เรียนภาษา เข้าถึงเนื้อหาที่มีความรุนแรง เรื่องเพศ การเลียนแบบใช้คำไม่สุภาพ การใช้สื่อใหม่มากเป็นเวลานานๆ จะทำให้ติดการใช้งานจนส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับคนอื่น แนวโน้มอาจทำให้เกิดพฤติกรรมไม่ดี ก้าวร้าว รุนแรง หรือกลายเป็นคนเก็บตัว ซึมเศร้า อาจนำไปสู่โรคทางอารมณ์

บางครั้งผู้ใช้งานอาจได้ชมเนื้อหารุนแรงบางอย่างโดยไม่ได้ตั้งใจและไม่ได้ผ่านการคัดกรอง ซึ่งในระบบโซเชียลมีเดียจะมีระบบ AI จับสังเกตพฤติกรรมใช้งานและนำเสนอเนื้อหาในลักษณะเดียวกันให้ผู้ดู ดังนั้นหากไม่ต้องการชมเนื้อหาดังกล่าว ผู้ใช้ต้องรู้จักวิธีการตั้งค่าการใช้งานเพื่อปรับแต่งให้เหมาะสมกับตนเอง

ลักษณะของการติดสื่อได้แก่ การไม่สามารถควบคุมเวลาเล่นหรือใช้งานได้ การใช้งานมากหรือนานๆ ทำให้ส่งผลต่อชีวิตประจำวันเช่น การเรียน ความสัมพันธ์ในครอบครัว การดูแลตัวเอง ส่วนวิธีการช่วยลดการใช้งานคือ การหากิจกรรมอื่นทำ ครอบครัวต้องมีส่วนร่วมชวนให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ที่สนใจ

ปัจจุบันในโลกออนไลน์มีข่าวปลอม ข้อมูลที่ไม่จริงจำนวนมาก ผู้ใช้งานต้องมีทักษะในการสังเกตข่าวปลอมเช่น ดูแหล่งที่มาของข่าวนั้น เมื่ออ่านข่าวแล้วต้องวิเคราะห์ว่าใครเป็นคนโพสต์ ส่ง หรือแชร์ต่อความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว ระยะเวลาโพสต์เรื่องนั้นเป็นอดีตหรือปัจจุบัน เปรียบเทียบข่าวหรือเนื้อหาเดียวกันกับแหล่งข้อมูลอื่น ตรวจสอบว่าภาพและเนื้อหาสอดคล้องกันไหม ความน่าเชื่อถือของข้อมูลนั้นอยู่ในระดับไหน ฯลฯ ผู้ใช้งานต้องสังเกต ไม่หลงเชื่อข่าวง่ายๆ ต้องมีทักษะการคิดวิเคราะห์และใช้ตรรกะ

จากการชมการเสวนาดังกล่าวข้าพเจ้าได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการบรรยายเนื้อหาในรายวิชา สด 101 หลักการสื่อสารดิจิทัล ในภาคการศึกษาที่ 3/ 2565 ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์การใช้สื่อดิจิทัลที่น่าสนใจ และร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการยกตัวอย่างสถานการณ์ในปัจจุบัน

๒.สมรรถนะด้านการบริหาร (กรรมการหลักสูตร) การบริหารจัดการ วิธีการพัฒนาได้แก่ การศึกษาด้วยตนเอง (S) การฝึกอบรม/ ประชุมปฏิบัติการ (T) และการศึกษาดูงาน (F) โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ใช้ประกอบการบริหารหลักสูตร ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมโครงการจัดการความรู้ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร ประจำปีงบประมาณ 2566 กิจกรรมหลักสูตร BCD (backward curriculum design) สาขาวิชาการ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2566 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ห้องประชุม IC 103 ชั้น 1 อาคาร 75 ปีแม่โจ้ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้ดังนี้

-การออกแบบหลักสูตรและการสำรวจผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่น ความต้องการของมหาวิทยาลัย คณะ สังคม ชุมชน หน่วยงานที่รับรองคุณภาพ ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันของคณะฯ ผู้ประกอบการ ฯลฯ หลักสูตรควรนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการประกอบการจัดทำหลักสูตรและเขียน Plos

- Plos และ Elos ต้องชัดเจน วัดผลได้ ทุกคนเข้าใจตรงกัน หลักสูตรต้องสำรวจข้อมูลว่าทำให้ผู้เรียนบรรลุสิ่งที่หลักสูตรคาดหวังให้บัณฑิตเป็นเมื่อเรียนครบตามโปรแกรมของหลักสูตรได้หรือไม่ ซึ่งการเขียน Plos ต้องมีคำกริยาที่แสดงพฤติกรรมหรือสิ่งที่เกิดขึ้น

- ใน OBE ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่หลักสูตรคาดหวังว่าบัณฑิตของคณะฯ ต้องเป็นอย่างใดหรือสิ่งที่บัณฑิตของคณะฯ สามารถทำได้ต้องประกอบด้วย 1.PLOs และ ELOs 2.กิจกรรมการเรียนการสอน 3.วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งทั้ง 3 ข้อนี้ต้องสอดคล้องกัน

- Plos ทั้งหมดของหลักสูตรต้องประกอบด้วยความรู้ ทักษะ จริยธรรมและลักษณะส่วนบุคคล

- Plos ต้องแยกได้ว่าเป็นผลการเรียนรู้ทั่วไปหรือผลการเรียนรู้เฉพาะของสาขาเช่น มีความรู้ทักษะทางการสื่อสารดิจิทัล การใช้โปรแกรมของสาขาหรือเอกโดยเฉพาะ หลังจากแยก Plos ได้ว่าเป็นความรู้ทั่วไปและความรู้เฉพาะแล้วจะต้องกำหนดว่ามี learning level ในระดับไหนเช่น ความรู้มี 6 ระดับตั้งแต่ remember ไปจนถึง creating ส่วนด้านอารมณ์ ลักษณะส่วนบุคคล และด้านทักษะก็ต้องมีระดับตามที่ Bloom ระบุเช่นกัน

- การเขียน Plos ต้องเรียงลำดับจากระดับต่ำสุดไปจนถึงสูงสุดและควรไล่ระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ

- เมื่อจัดทำตาราง BCD แล้ว ข้อมูลที่ได้จะนำมาสู่คำอธิบายรายวิชาโดยไม่ต้องเขียนคำอธิบายใหม่

- ถ้าทำทีละ Plos แล้วพบว่ามีการซ้ำกันอาจพิจารณาว่าจะตัดวิชาอะไรออกหรือจะผสมผสานเนื้อหาอย่างไรให้เป็น 1 รายวิชาเท่านั้น

- กรณี PLOs เดียวกันอาจทำให้เกิดรายวิชาที่ซ้ำกันเพราะฉะนั้นอาจแก้ไขด้วยการทำ sub Plos

จากการเข้าร่วมโครงการดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้สำหรับนำไปใช้ประกอบการประชุมร่วมกับกรรมการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัล และจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบการอธิบายให้แก่นักศึกษาต่อไป